

รู้อะไร ก็ไม่สู้ รู้ ...

CAMELS

รัตติยา สวัสดิ์

ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 2

CAMELS Analysis เป็นเครื่องมือทางการเงินที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์นำมาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างมาตรฐานในการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรอย่างเป็นระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินในมุมมอง 6 มิติ ดังนี้

1 มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนกับความเสี่ยง (Capital adequacy)

เป็นการวิเคราะห์ความเพียงพอของเงินทุนกับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากแหล่งที่มาของเงินทุนของกิจการ หากเงินทุนของกิจการส่วนใหญ่มาจากแหล่งเงินทุนภายนอก ก็จะมีความเสี่ยงที่สูง เนื่องจากต้องหาแหล่งเงินทุนสำรอง เพื่อรองรับการดำเนินธุรกิจของกิจการอย่างต่อเนื่อง หรือพิจารณาจากอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อส่วนของทุนของกิจการ (D/E Ratio) อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งไม่ดี หากมีหนี้สินทั้งสิ้นมากกว่าทุนของกิจการแสดงว่ากิจการมีเงินทุนไม่เพียงพอ ผู้บริหารของกิจการจะต้องเพิ่มความระมัดระวังในการใช้เงินทุน เพื่อสร้างรายได้รองรับข้อมูลจากผลการวิเคราะห์สถาบันการเงินเฉพาะกิจ การประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ประจำปี 2560 พบว่า บสย. มีอัตราหนี้สินต่อทุนต่ำที่สุด คือ 1.17 เท่า รองลงมา คือ ธกส. 11.32 เท่า ธอส. 13.39 เท่า ธนาคารออมสิน 14.70 เท่า SME Bank 21.98 เท่า และ iBank มีอัตราส่วนนี้สูงที่สุด คือ 52.59 เท่า ค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมอยู่ที่ 16.30 เท่า และข้อมูลจากอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์)

ปี 2562 (Peer Group) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน โดยรวมอยู่ที่ 1.17 เท่า และพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (ROE) อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดี ซึ่งแสดงว่าผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนสูง

ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์สถาบันการเงินเฉพาะกิจการประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ประจำปี 2560 พบว่า iBank มี ROE สูงที่สุด คือ 186.18% รองลงมา คือ ธนาคารออมสิน 15.84% ธอส. 14.75% SME Bank 12.59% ธกส. 8.90% และ บสย. 6.30% ค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมอยู่ที่ 33.37% และข้อมูลอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์) ปี 2562 (Peer Group) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) โดยรวมอยู่ที่ 6.88%

2

มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset quality)

เป็นการวิเคราะห์ว่าสินทรัพย์ที่ลงทุนได้ก่อให้เกิดรายได้แก่กิจการอย่างไร และได้ถูกใช้ไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ สินทรัพย์ที่จะใช้วัดประสิทธิภาพ เช่น ลูกหนี้ โดยพิจารณาว่ามีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ไม่สูงหรือต่ำเกินไป เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อฐานะการเงินของกิจการ การลงทุนในสินค้าและเงินฝากธนาคารที่มากเกินไปเกิดความต้องการอาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของกิจการ เนื่องจากสินค้าอาจมีสภาพเสื่อมชำรุดไม่ก่อให้เกิดรายได้ และเงินฝากธนาคารให้ผลตอบแทนที่ต่ำไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายดำเนินงานของกิจการ และพิจารณาจาก**อัตราหมุนของสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ทั้งสองอัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดี** ข้อมูลอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์) ปี 2562 (Peer Group) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่าสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีอัตราหมุนของสินทรัพย์ 0.10 เท่า และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) 3.14%

ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์สถาบันการเงินเฉพาะกิจการประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ประจำปี 2560 พบว่า บสย. มี ROA สูงที่สุด คือ 289% รองลงมา คือ SME Bank 1.95% EXIM Bank 1.90% ธนาคารออมสิน 1.03% ธกส. 0.75% และ iBank มี ROA น้อยที่สุด คือ ติดลบ 3.80% ค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมอยู่ที่ 0.77% และพบว่าการประชุมวิชาการนี้พิจารณาคุณภาพของสินทรัพย์จาก**อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อลูกหนี้เงินให้สินเชื่อรวม โดยอัตราส่วนนี้ยังมีค่าน้อยยิ่งดี** ซึ่งอัตราส่วนนี้ควรอยู่ในระดับ 2-3% ถ้ายังมีค่าสูง ยิ่งควรระมัดระวังในคุณภาพของลูกหนี้เงินให้สินเชื่อ

และจากผลการวิเคราะห์สถาบันการเงินเฉพาะกิจ การประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ประจำปี 2560 พบว่า ธนาคารออมสิน มีอัตราส่วนนี้้น้อยที่สุด คือ 0.31% ธกส. 1.65% SME Bank 1.42% ธอส. 0.84% และ iBank มีอัตราส่วนนี้สูงที่สุด คือ 3.73% ค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมอยู่ที่ 1.31% และ**อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนนี้้นี้ยังมีค่าน้อยจะยิ่งดี** เนื่องจากหากอัตราส่วนนี้้นี้หากมีค่าสูงขึ้น จะส่งผลกระทบต่อโอกาสในการสร้างรายได้จากดอกเบี้ย และส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินของกิจการ และจากผลการวิเคราะห์สถาบันการเงินเฉพาะกิจ การประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ประจำปี 2560 พบว่า อัตราส่วนนี้มีค่าน้อยที่สุดอยู่ที่ บสย. 53.75% รองลงมา คือ EXIM Bank 76.84% ธกส. 91.88% ธอส. 93.05% ธนาคารออมสิน 93.63% และ iBank มีอัตราส่วนนี้สูงที่สุด คือ 107.40% ค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมอยู่ที่ 87.98%

3

มิติที่ 3 ชัดความสามารถในการบริหาร (Management capability)

เป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถของฝ่ายบริหาร ในการวางแผนกลยุทธ์ และจัดโครงสร้างองค์กร เพื่อนำพองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่กิจการเผชิญอยู่ โดยพิจารณาจาก**อัตรากำไรสุทธิ อัตราส่วนนี้้นี้สูงยิ่งดี** และจากผลการวิเคราะห์สถาบันการเงินเฉพาะกิจ การประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ประจำปี 2560 พบว่า EXIM Bank มีอัตรากำไรสุทธิ 1,405.86% ธอส. 41.37% ธนาคารออมสิน 35.78% ธกส. 20.58 และ iBank มีอัตราส่วนนี้้น้อยที่สุด คือ ติดลบ 185.89% ค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม 170.19%

ข้อมูลอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์) ปี 2562 (Peer Group) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่าสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีอัตรากำไรสุทธิ 30.90% และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์วิเคราะห์ความสามารถในการบริหารจากอัตรากำไรเติบโตของธุรกิจ โดยอัตราส่วนนี้้นี้สูงยิ่งดี ข้อมูลอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์) ปี 2562 (Peer Group) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีอัตรากำไรเติบโตของธุรกิจอยู่ที่ 2.27%

4

บันทึกที่ 4 การทำกำไร (Earning)

เป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการแข่งขันของกิจการในธุรกิจที่ดำเนินอยู่ ซึ่งจะประกอบไปด้วยการรักษา **อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้ต่ำ** **อัตราส่วนนี้ยิ่งต่ำยิ่งดี** และ **เพิ่มอัตรากำไรขั้นต้นในแต่ละธุรกิจให้มากที่สุด** **อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดี** รวมทั้งวิเคราะห์ถึงคุณภาพและแนวโน้มของกำไรในอนาคตของกิจการ ข้อมูลอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์) ปี 2562 (Peer Group) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน 20.60% และอัตรากำไรสุทธิ 30.90% นอกจากนี้อาจนำอัตรากำไรขั้นต้นในแต่ละธุรกิจมาร่วมพิจารณา รวมถึง ROE และ ROA ด้วย

5

บันทึกที่ 5 สภาพคล่อง (Liquidity)

สภาพคล่องหรือความเพียงพอต่อความต้องการใช้เงิน เป็นการพิจารณาความเพียงพอของเงินสด หรือสินทรัพย์ที่มีสภาพใกล้เคียงเงินสด รวมถึงสินทรัพย์อื่นที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย โดยพิจารณาจาก **อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (อัตราสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน)** ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำ แสดงว่ากิจการมีความเสี่ยงสูงที่อาจจะไม่สามารถชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้ได้ตามกำหนด ข้อมูลอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์) ปี 2562 (Peer Group) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่าสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียน 0.51 เท่า และจากผลการวิเคราะห์สถาบันการเงินเฉพาะกิจการประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ประจำปี 2560 พบว่า บสย. มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนมากที่สุด คือ 1.75 เท่า EXIM Bank 1.27 เท่า ธนาคารออมสินและธอส. 1.06 เท่า และธกส. มีอัตราส่วนนี้ น้อยที่สุด คือ 0.88 เท่า ค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมอยู่ที่ 1.12 เท่า นอกจากนี้อาจพิจารณาสภาพคล่องทางการเงินจาก **อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม** โดยอัตราส่วนนี้ยิ่งมีค่าสูงยิ่งดี

6

มิติที่ 6 ความอ่อนไหวของธุรกิจ (Sensitivity)

คือ ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบในแง่ลบต่อธุรกิจ โดยพิจารณาจากปัจจัยแวดล้อมของกิจการที่อาจมาจากภาครัฐ หรือจากสถานการณ์ทั่วไป ภาวะวิกฤติ หรือภัยธรรมชาติ ที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ อันประกอบด้วย ภาวะคู่แข่งทางธุรกิจ นโยบายของรัฐ อัตราดอกเบี้ย ระเบียบ ข้อบังคับ พระราชบัญญัติ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง สภาพการตลาด เทคโนโลยี และวิทยาการใหม่ๆ โดยเฉพาะความเสี่ยงของอัตราดอกเบี้ย จากสถาบันการเงิน ที่ส่งผลกระทบโดยตรงกับสหกรณ์ เนื่องจากดอกเบี้ยนั้นส่งผลทั้งทางด้านรายได้ ซึ่งมาจากดอกเบี้ยเงินให้กู้แก่สมาชิก และส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายที่มาจากดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ตัวสัญญาใช้เงิน และดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝากจากสมาชิก ซึ่งสหกรณ์จะต้องกำหนดอัตราดอกเบี้ย ให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น และระมัดระวังมากยิ่งขึ้น

ในปัจจุบันที่สภาพเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การประกอบธุรกิจต่างๆ มีการแข่งขันอย่างมาก โดยเฉพาะสถาบันการเงินรวมถึงสหกรณ์ออมทรัพย์ ก็ต้องมีความจำเป็นที่จะแข่งขันเพื่อความอยู่รอด อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่เฉพาะแข่งขันกับตัวเองหรือแข่งขันกับสถาบันการเงินรูปแบบอื่นเท่านั้น แต่สหกรณ์ ต้องแข่งขันกับเวลา โอกาส ข้อมูลข่าวสาร การบริการและประสิทธิภาพในการบริหารการเงิน เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายและดำเนินไปตามหลักการสหกรณ์อีกด้วย ดังนั้น เพื่อให้จะทำให้การบริหารการเงินของสหกรณ์บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้บริหารของสหกรณ์จึงควรพิจารณาในเรื่องความสามารถในเชิงธุรกิจอยู่เสมอ ซึ่งผลการดำเนินงานต่างๆ ของสหกรณ์ย่อมมีส่วนกระทบต่อสมาชิกสหกรณ์ และเป็นส่วนสำคัญของระบบ เศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย การนำ **CAMELS ANALYSIS** มาใช้จะช่วยประเมินผลการดำเนินงาน และ สถานะการเงินของสหกรณ์ได้อย่างแม่นยำ เพื่อจะได้นำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงานให้มี ประสิทธิภาพเท่าเทียมกับสถาบันการเงินต่างๆ ต่อไป

ตุลาคม 2563

อ้างอิงจาก

1. ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมตรวจบัญชี สหกรณ์. คู่มือการประยุกต์ใช้ CAMELS ANALYSIS วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2548
2. การประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ประจำปี 2560

- ♦ อ่านบทความทั้งหมดได้ที่เว็บไซต์กลุ่มวิจัยและพัฒนา <https://research.cad.go.th>
- ♦ ผู้สนใจสามารถจัดส่งบทความเพื่อเผยแพร่ได้ทาง Email: research@cad.go.th